

FRA HAMMERSLAG TIL TROMMESLAG

TRANSFORMASJON OG VERN AV INDUSTRIBYGNINGER

Masteroppgave i Arkitektur | Kirsten H. Fosstveit og Marianne Aasebø | Høst 2012 | Veiledere: Eir Grytli, Sophie Noach

OPPGAVE

AVINDUSTRIALISERT OMRÅDE

Vi har sett på et nedlagt industrianlegg, brukt til båtbygging.

NY BRUK

Vi vil finne løsninger for ny bruk av et bygningsmiljø, som samtidig verner om kulturminneverdier.

KULTURMINNEVERN

Lov om kulturminner definerer alle menneskeskapte fysiske omgivelser som kulturminner. Vår holdning er at vi må bruke kulturminnene, og at bruk er det beste vern. Vi vil undersøke hvordan man kan ta i bruk bygninger fra nær fortid, og gi dem en ny framtid.

TRANSFORMASJON

Vi forstår transformasjon som et begrep med mange betydninger. Transformasjon kan være alle former for inngrep i en bygning, og omfanget av endringene kan være større eller mindre. Endringene blir slik et uttrykk for verdier man tillegger bygningen. Vi vil være åpne for ulike tilnæringer, slik det framgår av diagrammet. Vi vil vurdere alle som like aktuelle løsninger på utfordringer vi møter i oppgaven vår. Se diagram over.

Kart Saltdalen

STED

Rognan i Nordland ligger innerst i Saltdalsfjorden. Nordlandsbanen og E6 kobler tettstedet til regionen, med Bodø som nærmeste by (ca 1 time).

Rognan er administrativt senter i Saltdal kommune. Kommunen har i underkant av 5000 innbyggere, der rundt 700 er bosatt på Rognan. Båtbyggerindustrien i Rognanfjæra var lenge den viktigste næringsveien på Rognan.

Rognan plan 1:10 000

Rognanfjæra 1:2500

ROGNANFJÆRAS HISTORIE

BÅTBYGGERMILJØ

Rognanfjæra består av totalt 18 bygninger. Med unntak av bryggene, fra 1914, er alle bygningene bygget av og for båtbyggerindustrien. Sammen viser de en utvikling i båtbyggerindustrien i Rognan.

BYGGING I TRE

Før folk begynte med båtbygging i Rognanfjæra på 1600-tallet var det verken bygninger eller bosetning her. Med båtbyggeriet på stranden kom naust og sjøbuer. På slutten av 1800-tallet akkumulerte båtbyggingen. Den førte med seg handel som igjen førte med seg bosetning. På starten av 1900-tallet var Johan Drage en av to båtbyggere som etablerte slippanlegg i fjæra, med tilhørende mekanisk verksted og sagbruk.

Saltværingene bygget hovedsaklig fiskeskøyter. De små foretakene bygget på stranden, de store bygget på slippene. På 1950-tallet ble mange av naustene erstattet med båthaller i tre, slik at de kunne bygge også de større båtene under tak.

OMLEGGING TIL STÅL

Endringer i fiskerinæringen på starten av 1960-tallet førte til økt behov for små og store båter, sjarker i plast og skip i stål, og at behovet for ”mel-lomstore” båter – som fiskeskøyter - gikk ned. Som følge av dette la flere båtbyggerier ned, mens de to større anleggene satset på stål båter.

Drageslipen la om driften på slutten av femtitallet, og bygget et plateverksted. På 1970-tallet rasjonaliserte de driften. Til dette trengtes et administrasjonsbygg, et større plateverksted, nytt mekanisk verksted. Fra tidlig 1980 begynte det å gå nedover for stål båtindustrien på Rognan. I 1993 la Johan Drage A/S inn årene.

Vi skal se nærmere på dette området tilknyttet det siste leddet i båtbyggerindustrien i Rognanfjæra.

Verftet Drageslipen i forgrunnen, med to slipanlegg og mekanisk verksted. (Foto: Widerøe 1950)

KULTURMINNEVERDI

Vi valgte dette området i Rognanfjæra fordi det er sentralt og lite i bruk. Det viste seg å være siste del i det største og mest utviklede båtbyggeriet i Rognanfjæra, "Drageslipen". Drage satset på større stålskip da behovet for middelstore trefartøy gikk ned. Dette vises i områdets utvikling, med de store betongbygningene.

LOKALHISTORISK VERDI

Bygningene, beddingene og kaien har, hver for seg, ikke særlig høy kulturminneverdi. Det er helheten de danner sammen som er interessant. De forteller slik om den siste fasen i det industrialiserte båtbyggeriet, og sammen med resten av Rognanfjæra viser de utviklingen i båtbyggeriet. Båtbyggerindustrien har lokalhistorisk verdi, da tettstedet Rognans vekst har direkte sammenheng med båtbygging.

IMMATERIELL VERDI

Kulturminneverdien til området er også knyttet til den immaterielle verdien, altså kunnskapen og håndverket omkring båtbygging. I Rognan hadde de kunnskap om alt fra den minste trebåt til store ferger i stål.

Denne kunnskapen blir ivaretatt i Rognanfjæra. Kunnskapen og håndverket ivaretas ved at det bygges trebåter, kravell og klinkbygd hos båtbygger Kai Linde. Kystlaget reparerer mellomstore fiskefartøy. Det utvikles nå planer for å bruke bygninger i fjæra som museum for å formidle aktiviteten og historien.

VIDEREFORMIDLE HISTORIEN

Tiden for bygging av båter i stål på Rognan er forbi. Å ivareta den immaterielle verdien for stålbåtbygging er ingen enkel sak, da det krever mer enn bygging og reparasjon av trebåter. For området Drageslipen i Rognanfjæra ser vi på som vår viktigste oppgave å formidle historien. Vi ønsker å formidle historien gjennom den nye bruken.

Verkstedhallen på Drageslipen under Blåfrost i 2012. (Foto: Haagenrud, an.no)

DRAGESLIPEN I DAG

BRUK

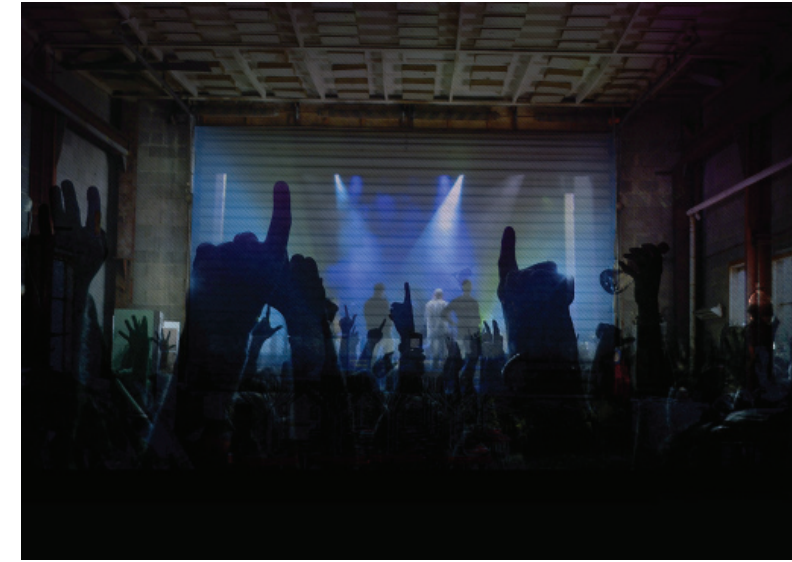
Drageslipen blir brukt noen ganger i året til ulike kulturaktiviteter. Hovedarrangementet er Blåfrostfestivalen som arrangeres i februar hvert år. De to siste årene, siden 2011, har Blåfrost tatt i bruk deler av det gamle verftet.

SØKELYS

Blåfrostfestivalen setter søkelys på Drageslipen. Det er en midlertidig bruk, som kan være en generator for ny bruk. Skal den nye, permanente bruken være en videreføring av den midlertidige bruken, eller skal den midlertidige bruken avløses av noe helt annet?

UTREDNINGER

Blåfrost har belyst at to av bygningene på Drageslipen kan brukes til noe. Det er en suksess. Aktører i kommunen ser dette, og starter en prosess med å omforme disse bygningene til kulturhus – med en mulighetsstudie. Alternativet deres er å bygge et kulturhus et annet sted. Andre ser at bygningene kan brukes som del av et båtbyggermuseum.

Nerverkstedet blir tatt i bruk som konsertlokale.

DRAGESLIPEN I FREMTIDEN

VERN

Vårt bidrag til å viderefremde historien, er å skape en nytolkning av aktiviteten og den stemningen som en gang var. Å forstå hva bygningene har vært, hvordan de har fungert og hva de ønsker å være blir viktig.

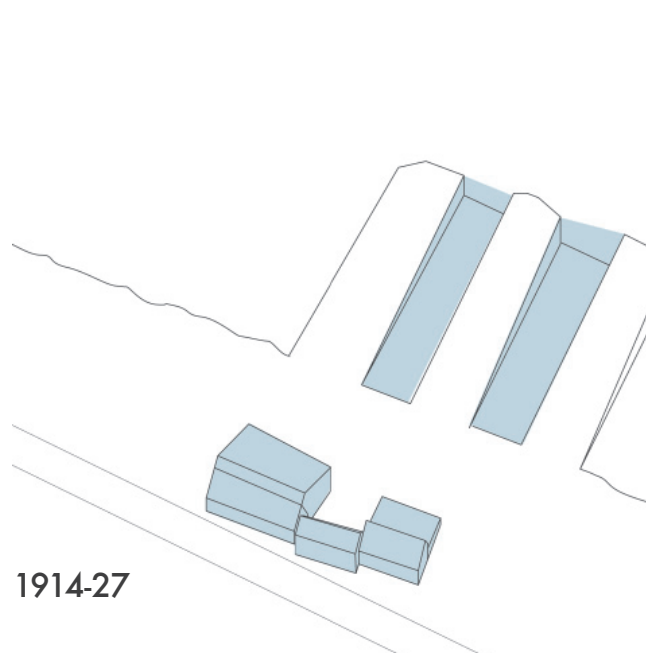
Ved å ta i bruk elementer fra tidligere drift, sørger vi for å formidle historien i en overført bruk. Samtidig vil bruk sørge for vedlikehold og bevaring.

NY BRUK

Vårt prosjekt er:

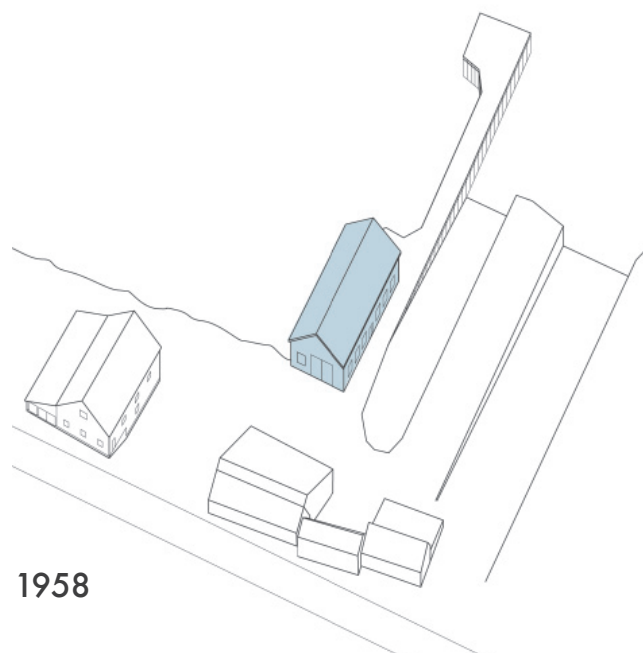
- Videreført bruk, de frie kulturaktivitetene videreføres.
- Utvidet bruk. Flere lokallag kan bruke lokalene. Bygningen blir brukt oftere. Nerverkstedet blir tatt i bruk til kulturaktiviteter.
- Tilrettelegging. Legge gode rammer for frie kulturaktiviteter.

HISTORISK UTVIKLING

1914-27

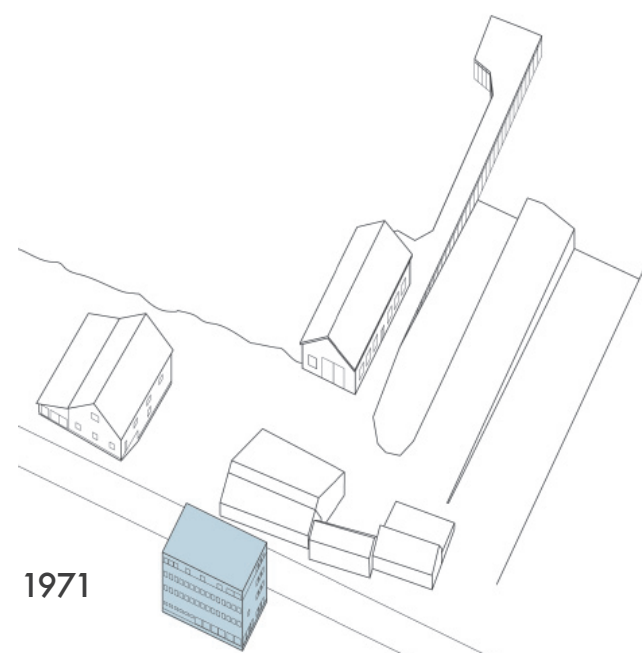
“I 1914 byggede jeg den første slipp, samt maskinverksted og smi. Likeså kai, arbeidshus, sagbruk. I 1927 byggede jeg slipp nummer to. Dette var en større enn den første. Men det kom godt med, da det ble større bruk for slippene. Og arbeidsstyrken vokste. Vi hadde da en sytti til åtti mann i arbeid.”
Johan Drage i radiopptak fra NRK, 1948.

1958

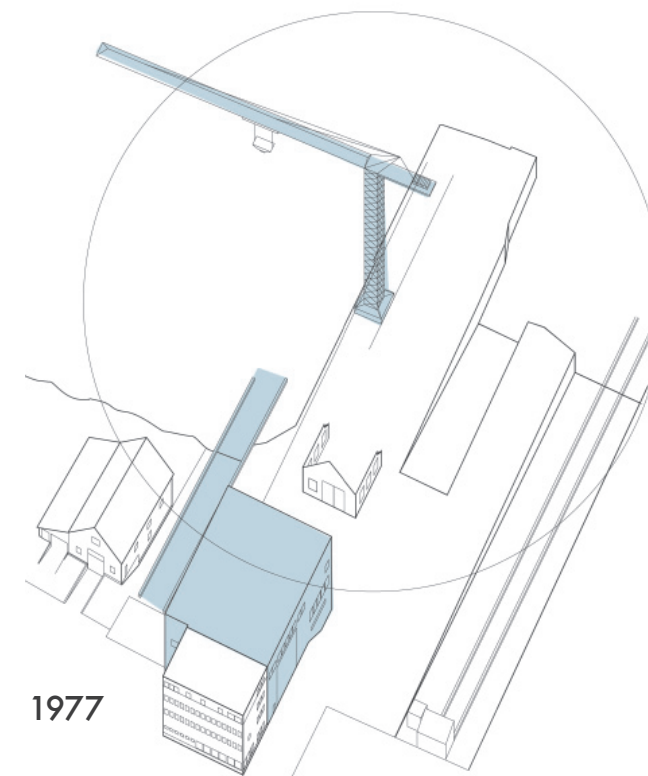
I 1958 utvider Drage med et plateverksted, nå kalt Nerverkstedet. Bygningen er i betongstein, har store vinduer i langveggene og store dører i kortveggene. Taket har takstoler i stål og sinuskorruerte stålplater.

I 1956 bygger båtbygger John Lieng en båthall. Båthallen har en lett trekonstruksjon og jordgulv. I 1962 legger han ned driften. Båthallen blir fra da av bruk til lager av Drage.

1971

I 1971 bygger Drage et velferds- og administrasjonsbygg. Bygningen er i plasstøpt betong, betongdekker med bæring i vegger og søyler. Bygningen har garderober og toaletter i kjelleren, butikk i 1. etasje, kontorer i 2. etasje, spisesal i 3. etasje og hybler i 4. etasje.

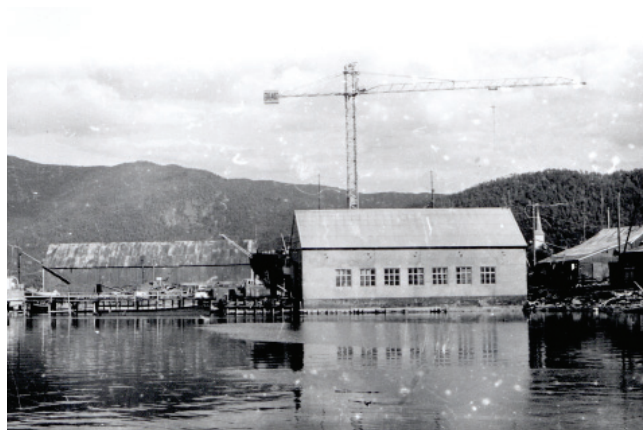

1977

Samtidig planlegger Drage et nytt plateverksted, vegg i vegg med administrasjonsbygget. I 1977 bygges det inntill administrasjonsbyggets nordfasade, og Strandveien legges om. Prefabrikkerte betongsøyler og -dragere utgjør konstruksjonen. Veggene er i lettklinkerbetong, dekkene i plasstøpt betong, mesaninen har prefabrikkerte plater. Bygningen består av en stor verkstedshall, mekanisk verksted i kjeller og snekkerverksted på mesanin. Beddingen blir oppført rundt 1975. I 1977 blir det satt opp en skinnegående kran som vist i illustrasjon. Samme år som det nye plateverkstedet føres opp, skjer en kranulykke. Deler av det gamle plateverkstedet får store skader.

Slippen anlagt i 1914, fotografert i 1958. (Foto: Nordlands Fremtid 1958)

Plateverksted, nå kalt Nerverkstedet, ble bygget i 1958. (Foto: I. Marcussen 1958)

Administrasjonsbygget fra 1971 inneholdt butikk, kontor, leiligheter, garderobebelegg og kantine for arbeiderne.

Verkstedbygget: Større plateverksted fra 1977, med mekanisk verksted i kjeller og snekkerverksted på mesanin.

4 I 1927 bygde Drage denne slippen. Den er fremdeles i bruk i dag.

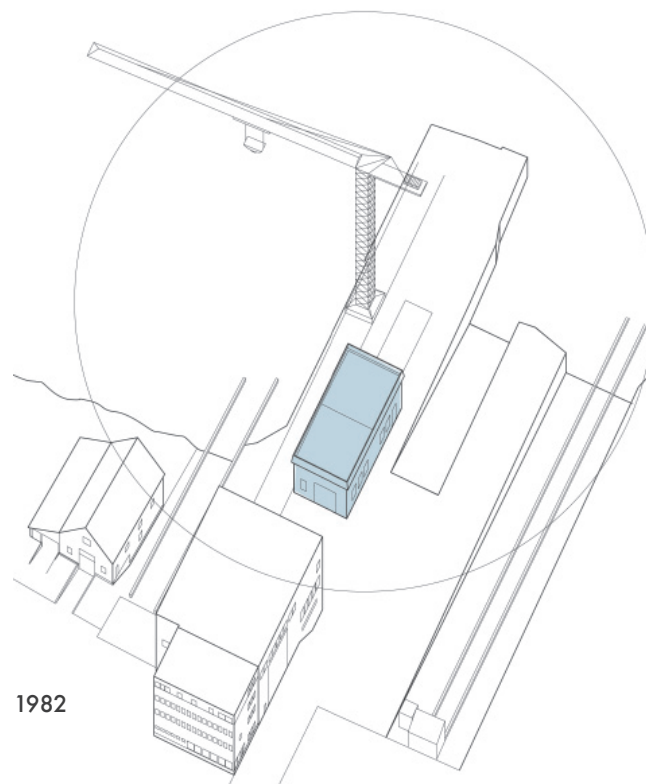
Gamle Strandveien gikk forbi Drages mekaniske verksted. Ble lagt om da det nye plateverkstedet ble bygget. (Foto: I. Marcussen 1963-66)

Foto fra 1975 viser beddingen med skip for sjøsetting. Hele Rognan var samlet for å få med seg den store hendelsen. (Foto: Ukjent)

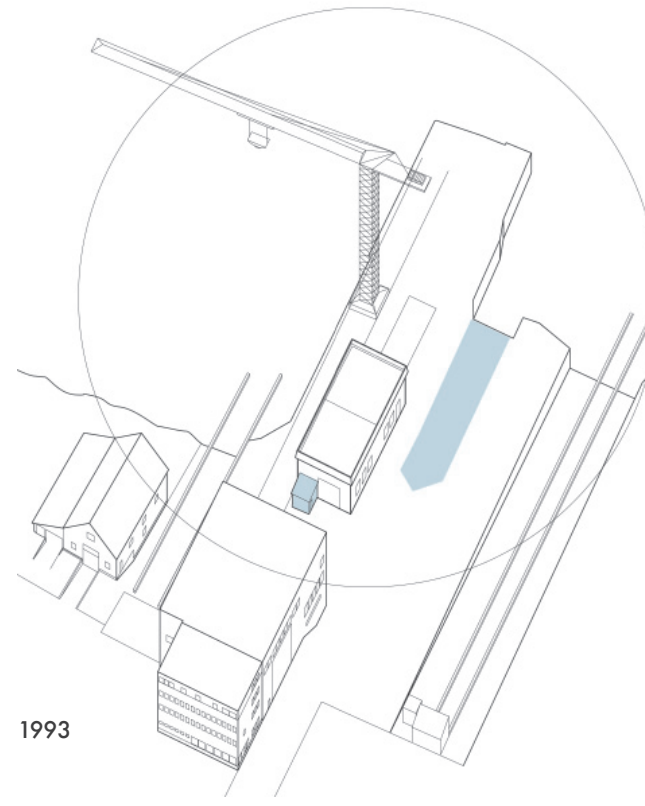

Beddingen i dag. Forfall.

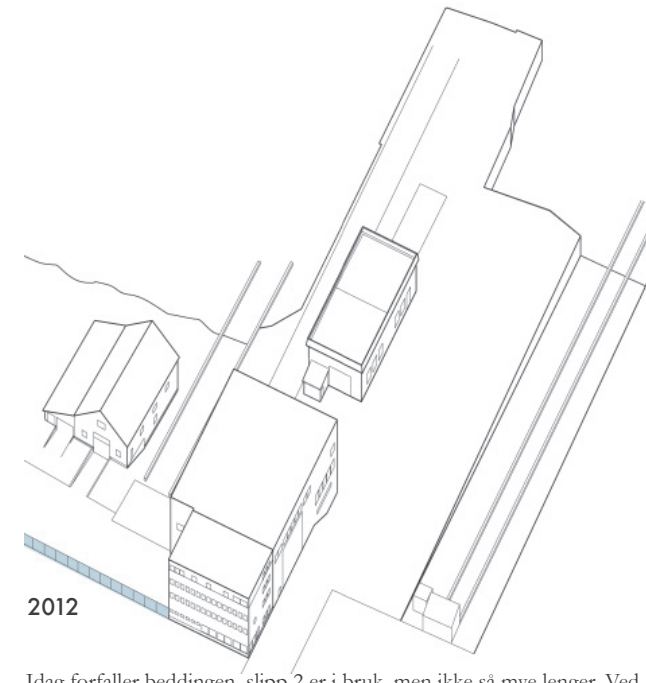
1982

I 1982 blir Nerverkstedet gjenoppbygget. Enkelte vegger er beholdt fra den eldre bygningen. Bygningen får samme voum, men flatt tak. Taket er opplagret på stålsøyler, som også bærer en traverskran. Bygningen blir nå tatt i bruk som lager.

1993

I 1993 går Johan Drage A/S konkurs. Bygningene blir utleid til virksomhet i perioder. Slipp 1 blir fylt igjen.

2012

Idag forfaller beddingen, slipp 2 er i bruk, men ikke så mye lenger. Ved kaien ligger det private fartøy. Kranen ble tatt ned for få år tilbake, kraneporene ligger igjen. Bygningene og området bærer preg av forfall.

Nerverkstedet etter ombyggingen i 1982. Ble lager etter at det nye plateverkstedet ble bygget.

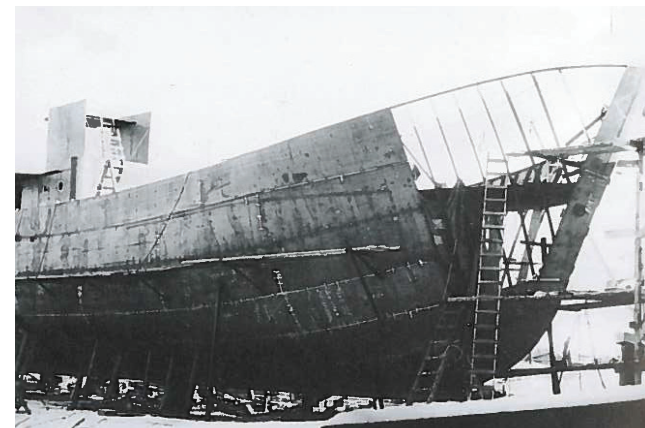
Slippen fra 1914 er fylt igjen.

Kransvillene fra tårnkranen ute ligger fremdeles selv om kranen som brukte dem er tatt vekk.

Kaien består av delvis fyllmasse, delvis betongdekke på søyler. Her holder fyllmassen på å rase ut.

I 1963 ble det første stålskipet blir bygget på Drageslipen. 30 år senere ble bedriften lagt ned. (Foto: Johan Furebotten 1963)

Gjerde oppført i etter at de nye parkeringsplassene ble anlagt ved butikksenteret.

BYPLAN

ANALYSE

1 Verkstedbygget på Drageslipen er synlig fra plassen i sentrum.

2 Parkeringsplassen er et hinder for bevegelsen mot verftet.

3 Utflytende vei og parkeringsplass.

4 Veien treffer verkstedbygget.

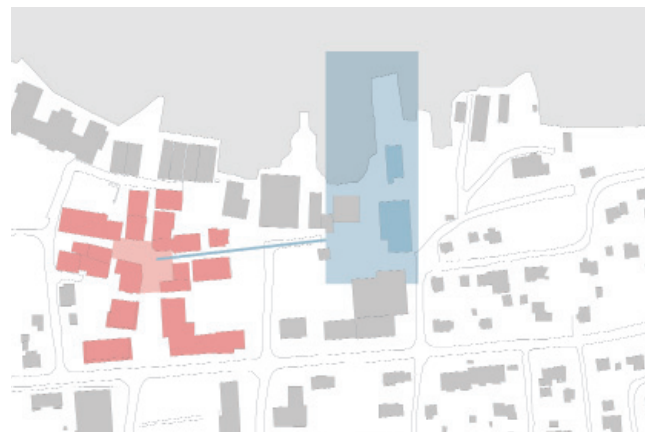
Verkstedhallen på Drageslipen er synlig fra sentrum, delvis skjult bak trær og hus. Bygningen står som et fondmotiv i Strandveien. Veien dit er utflytende, på grunn av parkeringsplassen som åpner seg mot sør. Nivåsprang mellom det bilfrie dekket i sentrum og dekket på parkeringsplassen skaper et ekstra hinder.

Grusveien fortsetter til Drageslipen. Området har en baksidekarakter. Hovedinngangen til bygningen ligger i øst, i fasaden som vender vekk fra sentrum. Gjerdet mot parkeringsplassen i sør er et hinder for adkomst fra andre retninger. Hovedinngangen til bygningen ligger i øst, i fasaden som vender vekk fra sentrum.

EKSISTERENDE SITUASJON

GREP

STYRKE KOBLING TIL SENTRUM

Vi vil at folk skal ledes fra sentrum til Drageslipen.

Dette gjør vi ved å:

- A fjerne parkeringsplasser.
- B fylle ut sentrumsstrukturen.
- C etablere ganglinje med nytt dekke.
- D forlenge trerekken langs ganglinjen.

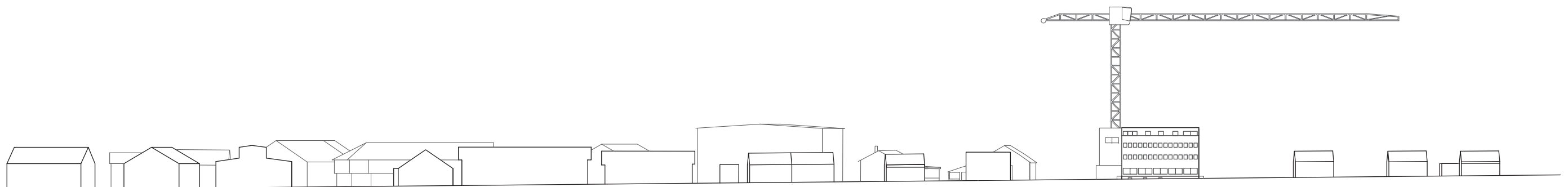

SNU HENVENDELSE

Vi ønsker at Drageslipen skal henvende seg mot sentrum.

Dette gjør vi ved å:

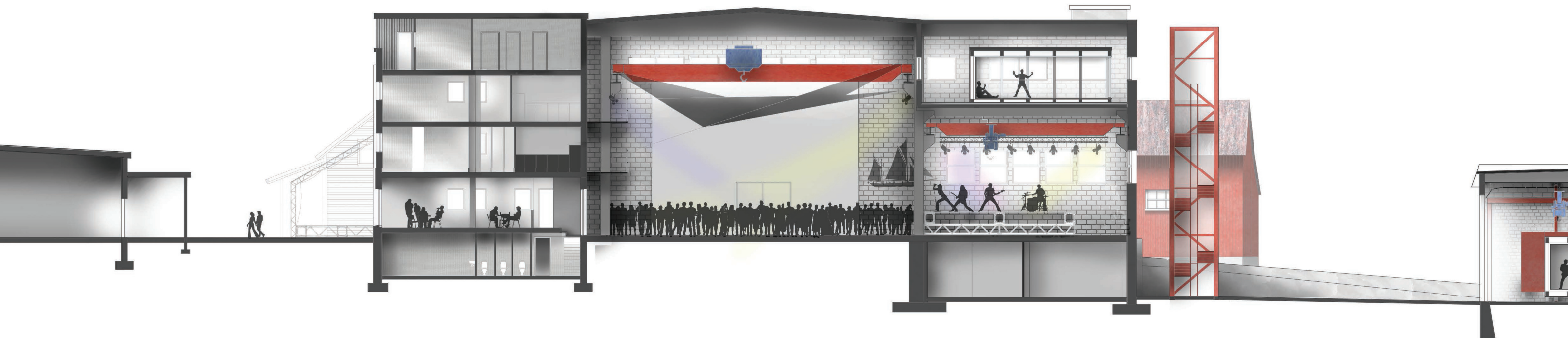
- fjerne gjerde.
- E fjerne parkeringsplasser.
- F etablere nytt dekke, plassrom.
- G flytte hovedinngang.
- H

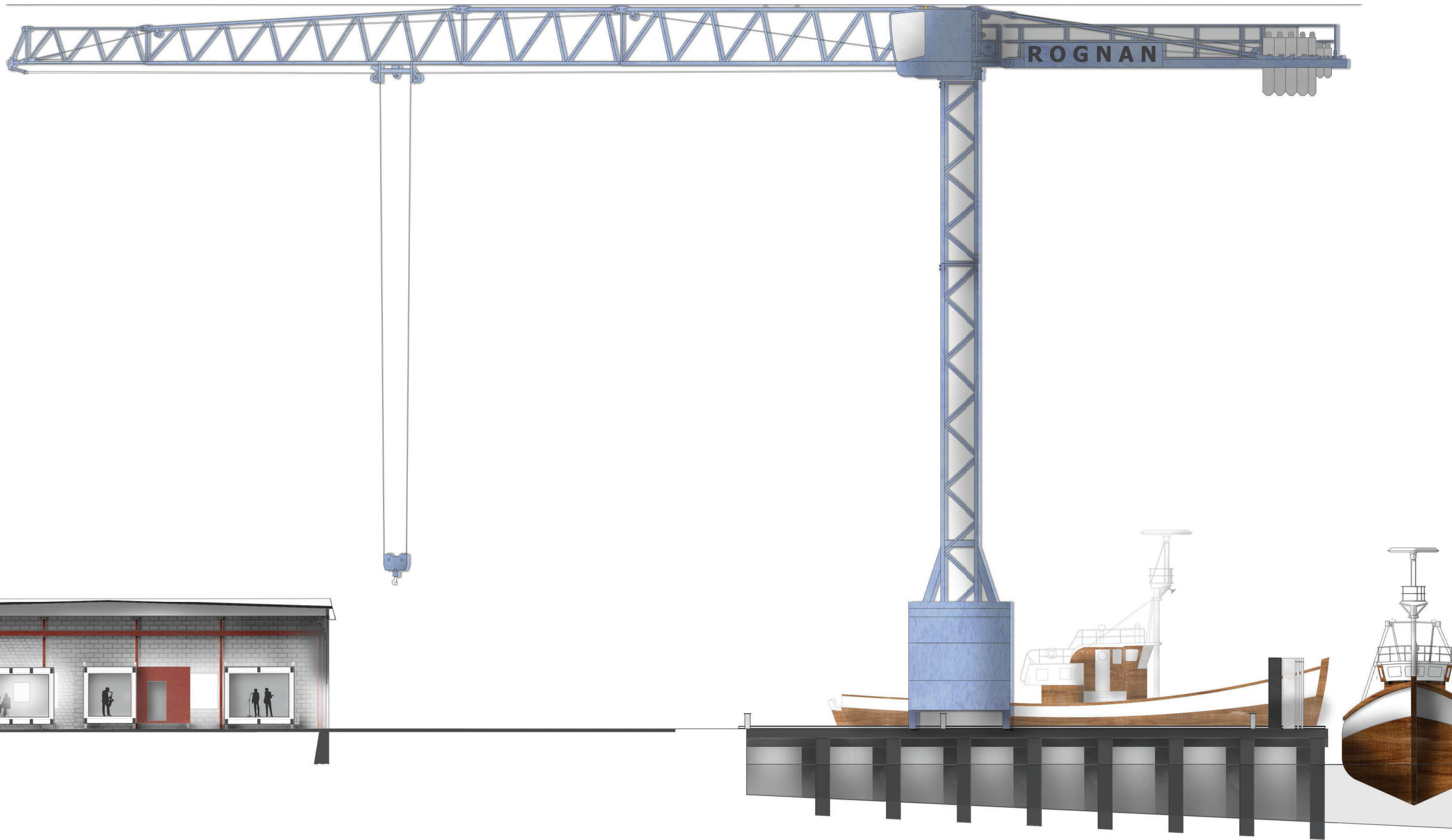

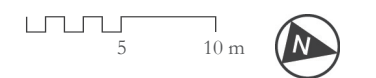

FREMTIDIG SITUASJON

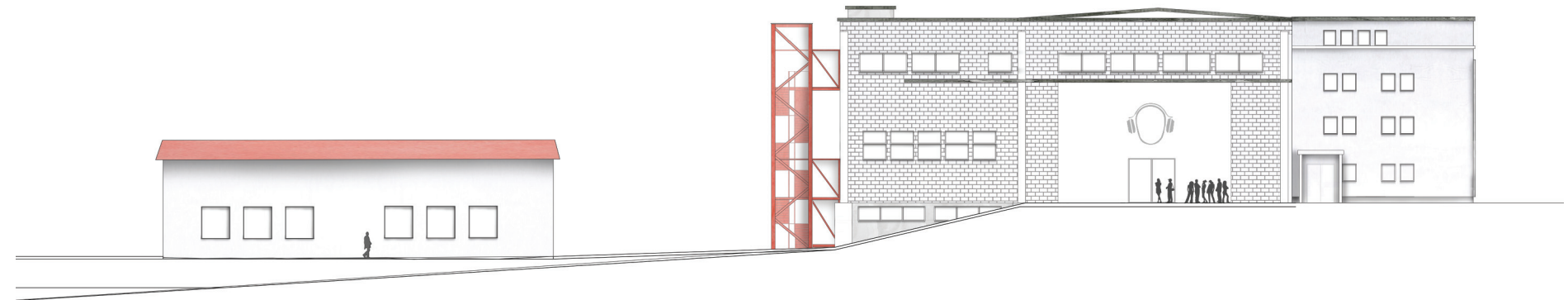

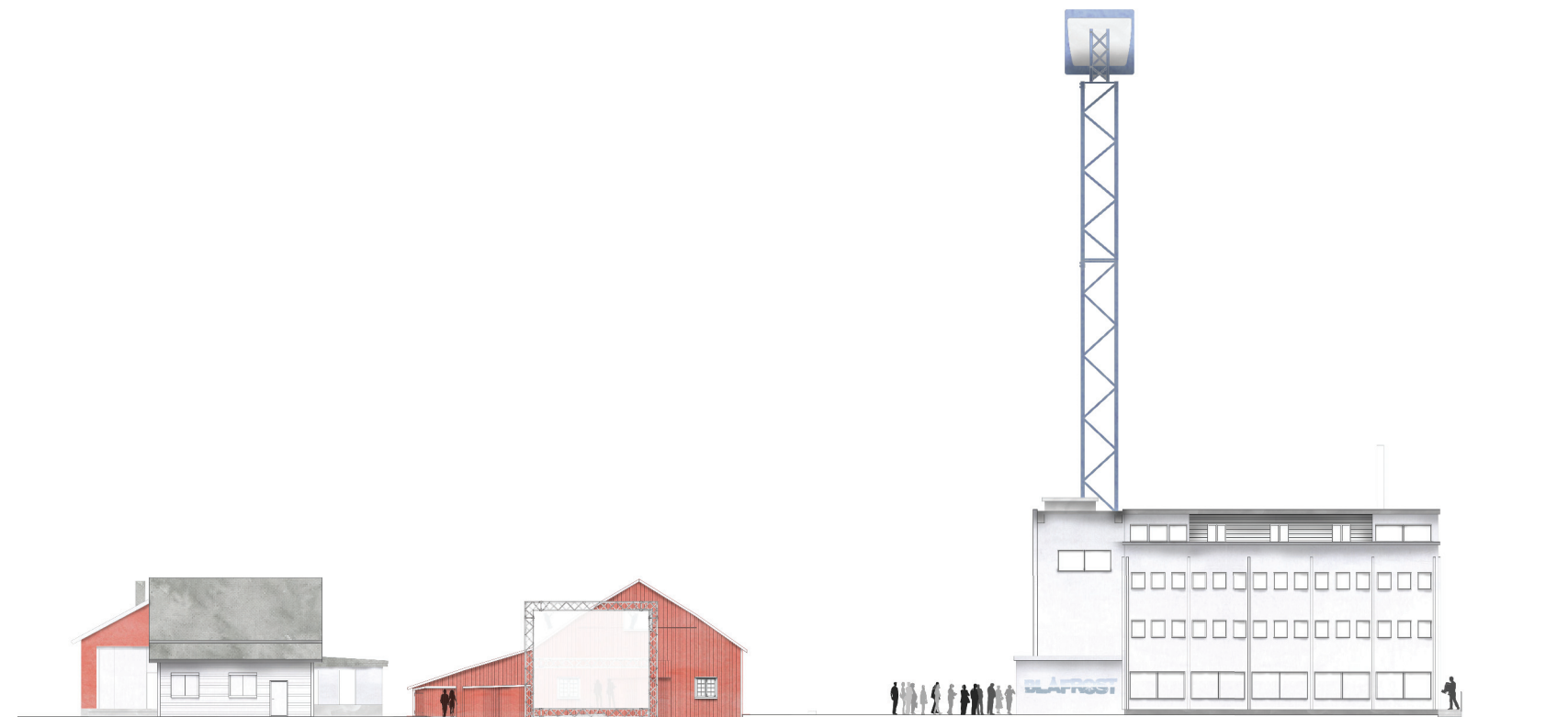
Plan 1. etasje 1:200 (1:400)

FUNKSJONER

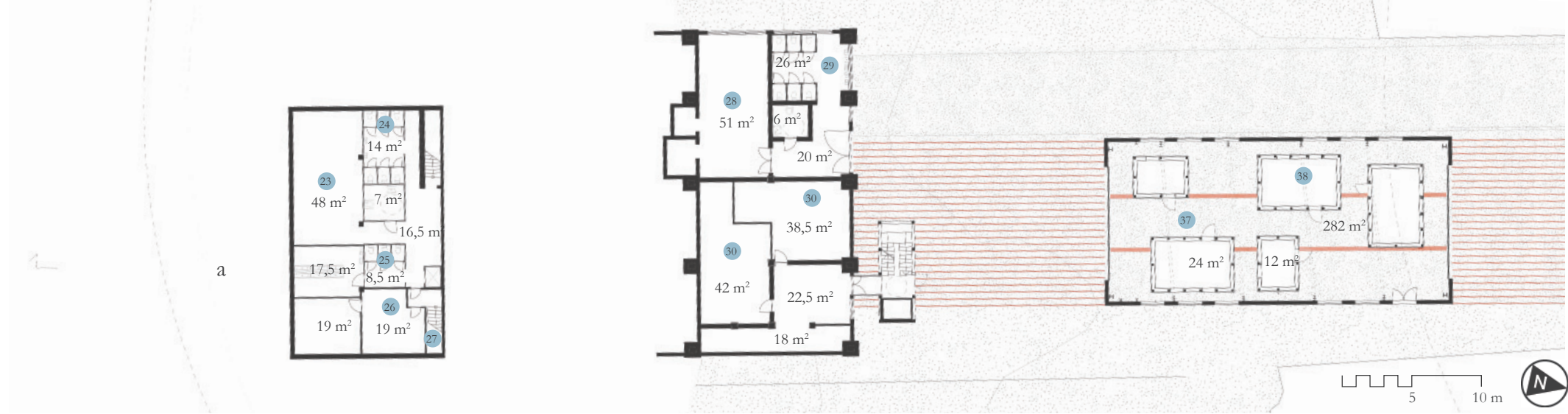
- 1 Gangfelt i betong med armeringskant i jern/stål.
- 2 Gulv med armeringsjern.
- 3 Flyttbar ytendørs scene.
- 4 Liengnaustet.
- 5 Takoverbygg på Drivhuset kjøpesenter.
- 6 Bedding i betong med tresviller.
- 7 Trapperom med heis.
- 8 Tårnkran.
- 9 Slipp.
- 10 Varelevering/vei for intern trafikk.
- 11 Kai med fortøyningsanlegg.
- 12 Inngangsparti i betong.
- 13 Rampe i lakkert stål.
- 14 Trapp i lakkert stål.
- 15 Heis.
- 16 Kjøkken.
- 17 Lager.
- 18 Kafe.
- 19 Fleksibelt rom, sal
- 20 Flyttbar scene
- 21 Spalteåpning for rekvisitta og kulisser.
- 22 Porter i stål.

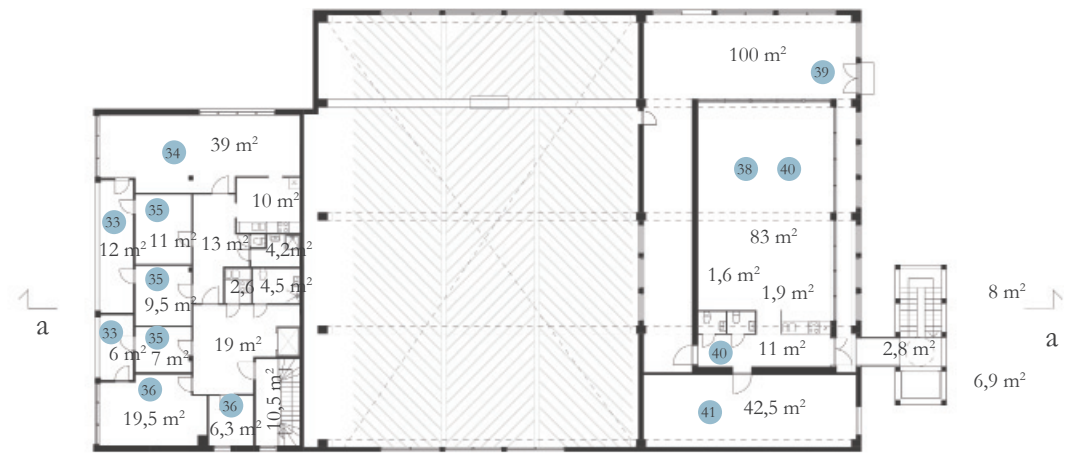
Fasade vest 1:200 (1:400)

Fasade sør 1:200 (1:400)

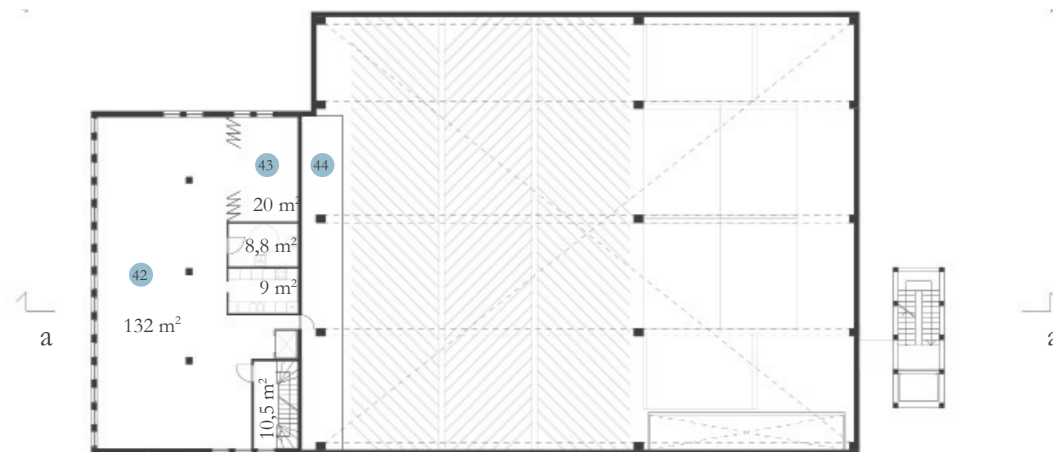

Plan kjeller 1:200 (1:400)

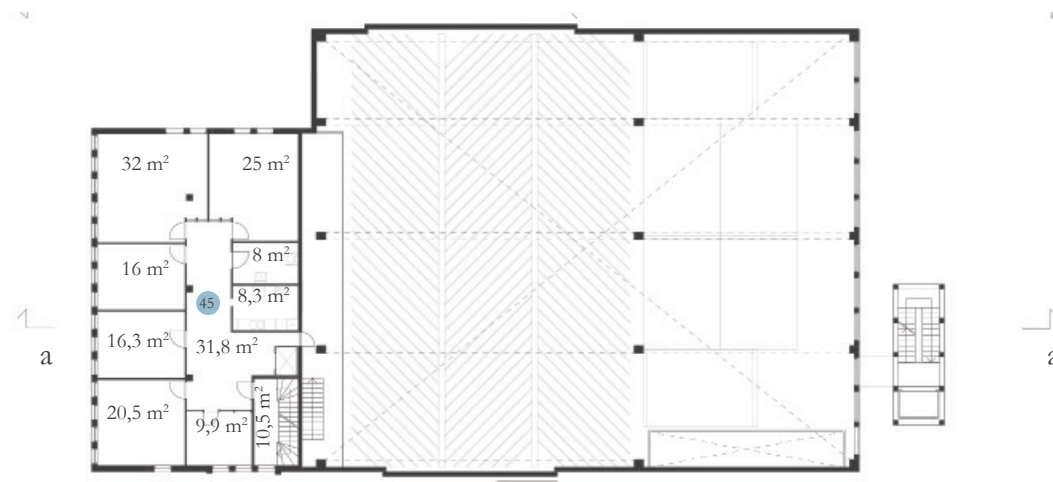

Plan 4. etasje 1:200 (1:400)

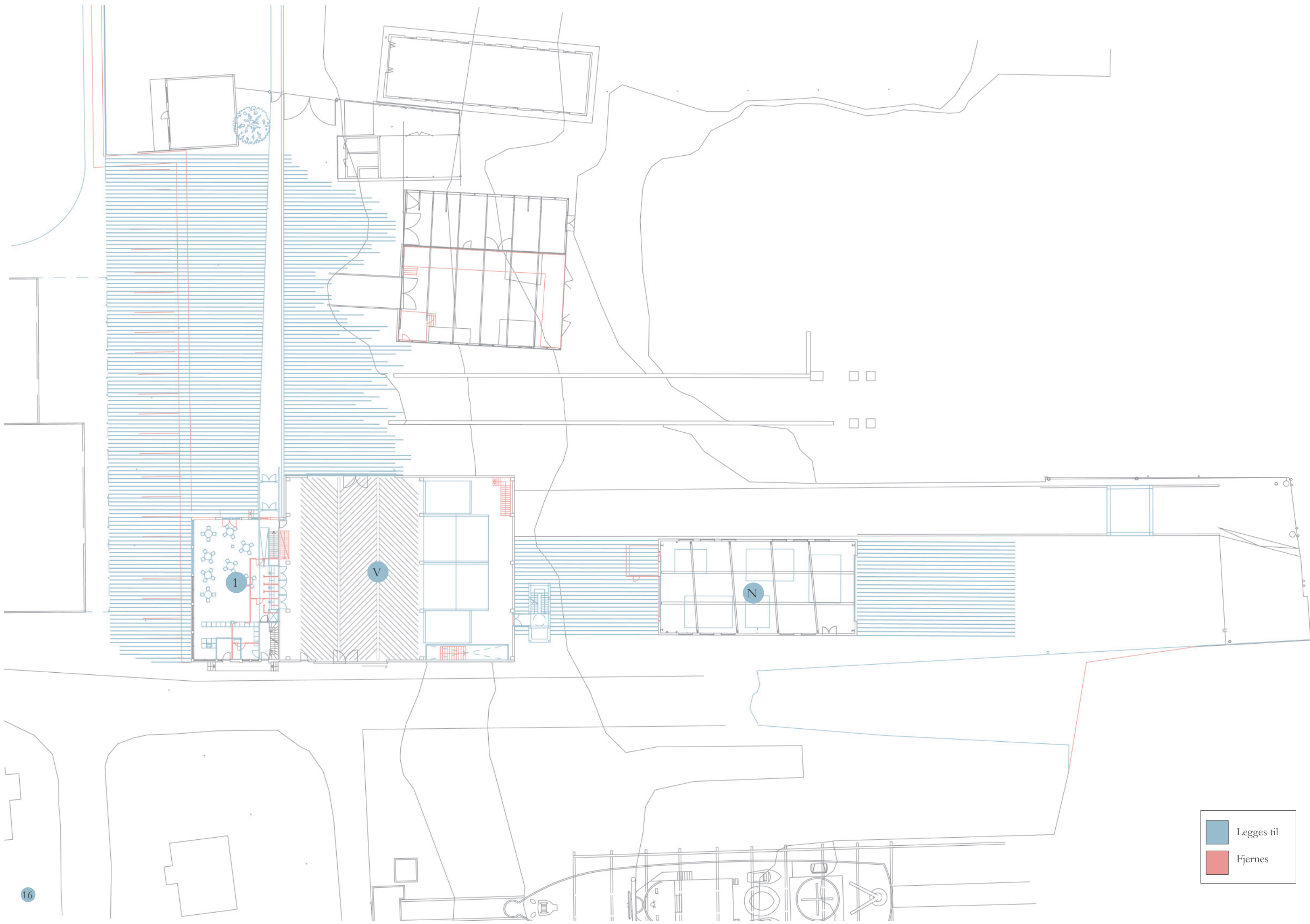
- 23 Publikumsgarderobe.
- 24 Publikumstoalett dame
- 25 Publikumstoalett herre
- 26 Lager kafe
- 27 Intern trapp
- 28 Lager
- 29 Publikumstoalett for Nerverkstedet (37)
- 30 Artistgarderobe m/WC
- 31 Fleksibelt rom.
- 32 Øvingsrom.
- 33 Overbygd balkong
- 34 Stue
- 35 Soverom
- 36 Hybel
- 37 Traverskran.
- 38 "Snekkerloftet"
- 39 Nødutgang
- 40 Backstage m/WC og tekjøkken.
- 41 Teknisk rom.
- 42 Disponibelt rom for brukere.
- 43 Lager.
- 44 Eldre lakkert stålstillas.
- 45 Tilholdssted brukergrupper, frivilligsentral.

Plan 3. etasje 1:200 (1:400)

Plan 2. etasje 1:200 (1:400)

1

V

N

	Legges til
	Fjernes

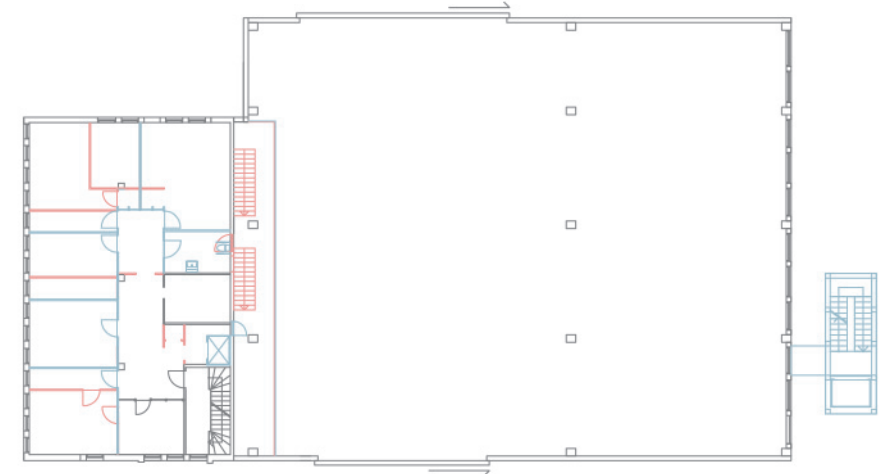
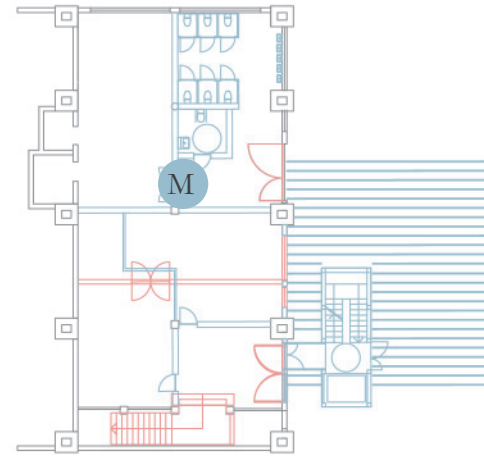
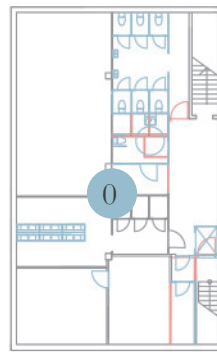
- 1 Administrasjonsbyggets første etasje:
Store vinduer mot sør-øst (bort fra sentrum), offentlig del. Interndel mot vest (sentrumssiden) med små vinduer. Inngang fra både østsiden og vestsiden. Høydeforskjell på 50 cm mellom ute og inne løst med utvendige trapper.
- Etasjen blir brukt til café. Lite kjøkken/bardisk med lager. Publikumstoletter, HC toalett.
- Vi snur bytter om intern og offentlig side. Større vinduer i hjørnet mot sentrum. Ny, markant inngang på sentrumssiden.
- Vi flytter inngangen mot verkstedhallen og legger inn en rampe. Forbindelse ute/inne, verkstedhall/admin.
- Vi fjerner våtrom og deler av veggen for å åpne opp mellom administrasjonsbygget og verkstedbygget. Vi legger til trapper og dører i vegglivet.
- V Verkstedshallen er bygd i leca og uisolert. Hallen består av to parallelle rom, et stort og høyt med store skyveporter i hver ende, og et lavere. Hele volumet betjenes av to traverskraner. Kraner og porter beholdes og repareres. Høyde og volum beholdes, og trapper og heis legges til utenfor, slik at ikke kranbanen blir forstyrret. Hallen isoleres ikke.
- Stillas med trapper i søndre del av verkstedhallen, gir tilgang til administrasjonsbyggets andre og tredje etasje. Stillaset blir delvis rekonstruert, da uten trapper.
- Hallen blir brukt til konsertlokale, revy og teater, og øvingsrom kan settes inn. De fleksible elementene løftes med traverskranene. Romklang og akustikk reguleres med seilduker som blir spent opp med vaier mellom bjelker og traverskran.

- N Nerverkstedet er en uisolert lecabygning, med traverskran og store porter. Gulvet er i betong med jernarmering. Taket er flatt med jernkant, lekkasje. Skader på himling. Vinduene er store og gir et lyst og åpent rom. Port i nord er ødelagt, mens port i sør er fjernet og forblendet med trekledning.

Port og forblending fjernes. Nye leddheiseporter i stål settes inn. Portåpning i sør utvides til åpning tilsvarende som i nord.

Veggene beholdes, ingen isolasjon. Tak og himling repareres. Jernplater beholdes. Vinduer repareres og får nye glass.

Bygningen blir brukt som et fleksibelt rom, til konserter, til verksted, til øvingsrom satt inn som klimatiserte kjerner. Traverskran i tak tar tunge løft.

- 0 I kjelleren i administrasjonsbygget er det toaletter. Dusjer og garderober fra verftstiden er ikke i bruk, rommene blir brukt til lager.

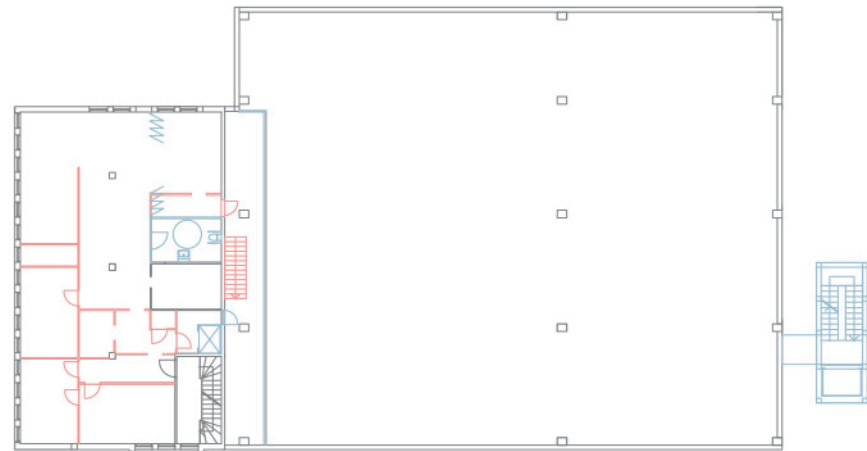
Vi fjerner dusjene og setter inne flere toaletter for å lokalisere alle publikumstoletter i kjelleren. Vi etablerer en ny garderobe for yttertøy til bruk for publikum. Lager for café.

- M I kjelleren under verkstedhallen var det mekanisk verksted. Alle flater er spraymalt. Vi legger til nye publikumstoletter tilgjengelig utenfra til bruk ved bruk av Nerverkstedet, og garderober med dusj for artister.

- 2 Andre etasje har i stor grad opprinnelig planløsning. Noen vegger har blitt flyttet på og lagt til. Dette gjør at rom i hjørnene har dårlig kontakt med gangen. Gangen får lite lys.

Denne etasjen får ny rominndeling, inspirert av opprinnelig planløsning. Kortveggene i gangen får glass, slik at lyset slipper inn. Heis settes inn, og toalett flyttes som i etasjen over.

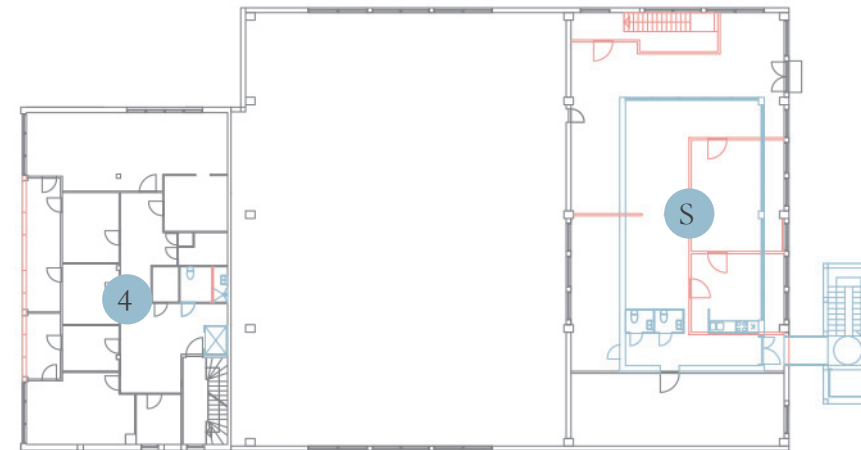
Ulike grupper fra lokalt kulturliv disponerer rommene som sine "kvarter". Under festival fungerer etasjen som sentral for de frivillige.

- 3 Tredje etasje i administrasjonsbygget består av mange små rom, mørke kroker og korridorer. Det er satt opp lettvegger av ulike materialer og kvaliteter. Etasjen preges av en rotete planløsning, lite sammenheng og kjemisk lukt.

Kjøkken beholdes, mens alle andre vegger fjernes. Toalett fjernes for å gjøre plass til heis, og nytt HC toalett legges til lenger borte i korridoren. Lager med skyvbare vegger.

Etasjen er disponibel for områdets kulturliv. Dersom ny bruk krever det, kan vegger settes inn på samme sted som i originale plantegninger i arkiv (som i 2. etasje).

- 4 Fjerde etasje i administrasjonsbygget er delt inn som en større leilighet med to soverom, og en hybeldel med tre soverom. Lukket balkong.

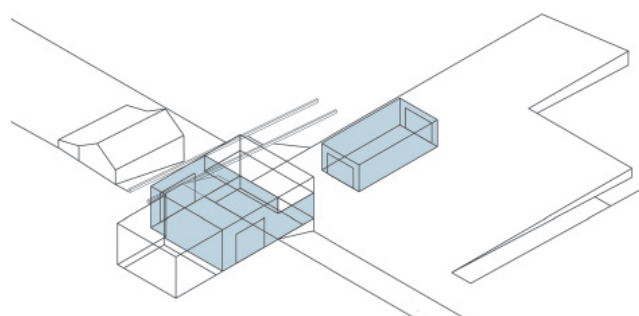
Vi tilbakefører til den opprinnelige balkongen med overbygg. To våtrom slås sammen til HC toalett.

- S Loft med snekkerverksted og teknisk rom. Etasjen er uisolert med synlig lecamur, betonggulv og takplater. Teknisk rom. Ett rom har tregulv.

Vi fjerner alle lettvegger samt tregulv, og setter opp en isolert kjerne med tregulv og glassvegger, for å få inn lys.

VERN

VOLUM

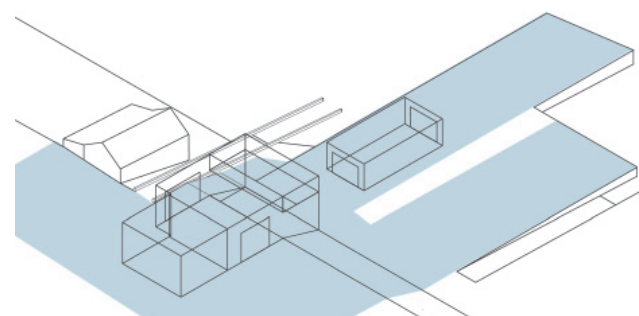

FORTID Produksjonen krevde store rom. Seksjoner ble bygget inne, for så å bli heist ut, og satt sammen på beddingen.

NÅTID Rommene er bevart, de har stor grad av autentisitet.

FREMTID Størrelsen på verkstedhallen og nerverkstedet må beholdes. Det vil si at rommene ikke må deles til mindre rom eller flere etasjer, himlingene må ikke senkes. For at hallene skal være mest mulig autentisk, gjør vi inngrep andre steder.

FLATER

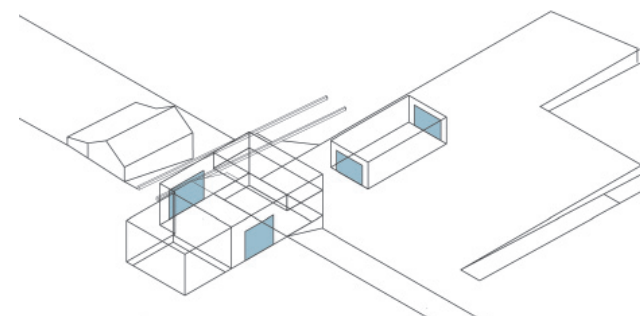

FORTID En fordel for produksjonen var det harde gulvet og trinnfriheten mellom ute og inne. Bygningene står på et kontinuerlig gulv.

NÅTID Flatene er bevart.

FREMTID Flatene beholdes og forsterkes. For å unngå trinn kan ikke gulvet i verkstedhall og lager isoleres.

PORTER

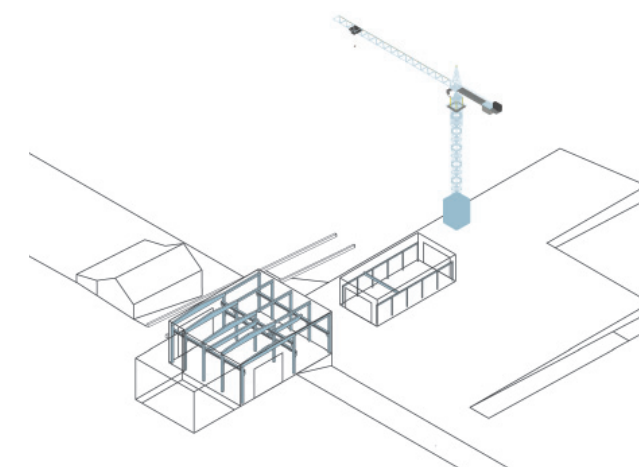

FORTID Verkstedhallen og nerverkstedet har store porter. Plater og skrog ble flyttet inn og ut, mellom lager og plateverksted, og mellom plateverksted og bedding.

NÅTID Skyveportene i verkstedhallen er i noe dårlig stand, den ene rulleporten i nerverkstedet er ødelagt, den andre fjernet og åpningen forblendet. Portene i verkstedhallen er i bruk, i nerverkstedet ikke.

FREMTID Portene i verkstedhallen istandsettes. Portene i nerverkstedet skiftes ut til samme type. Portåpning i sør forstørres til samme størrelse som den i nord.

KRANER

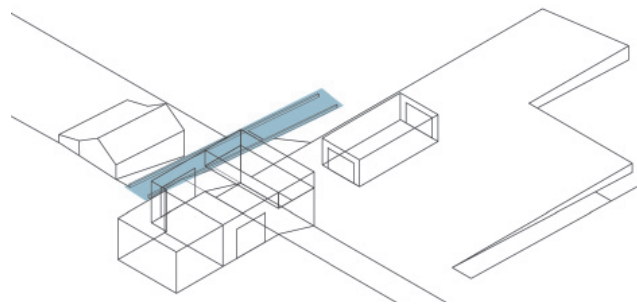

FORTID Traverskranene i verkstedhallen og nerverkstedet ble brukt til å løfte store og tunge materialer og skrogseksjoner. Kranen ute ble bruk til å heise skrogseksjonene på plass på beddingene.

NÅTID Kranen ute ble plukket ned for fem år siden, kun kransvillene står igjen. Traveskranene inne er ikke i bruk.

FREMTID Traveskranene inne i verkstedhall og lager istandsettes. Søylen som holder kranene må da beholdes, og etterisolering på innside blir vanskelig, da søylene står tett ved/i yttervegg. Eksteriør kran gjenbrukes eller det settes opp tilsvarende. Kransvillene må skiftes ut.

BEDDING

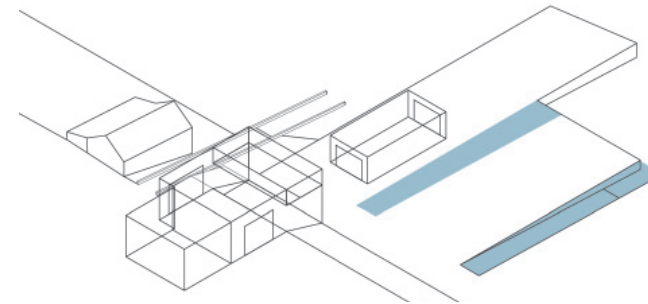

FORTID Skipskrogene ble satt sammen på beddingen, et støpt skråplan i betong med to glidebaner og treverk. Da skip skulle sjøsettes samlet folk seg her for å få med seg hendelsen.

NÅTID Beddingen er ikke i bruk i dag. Den er derfor gjen-grodd og treplankene er forvitret.

FREMTID Beddingen blir beholdt som den er. Aldersverdi.

SLIPP

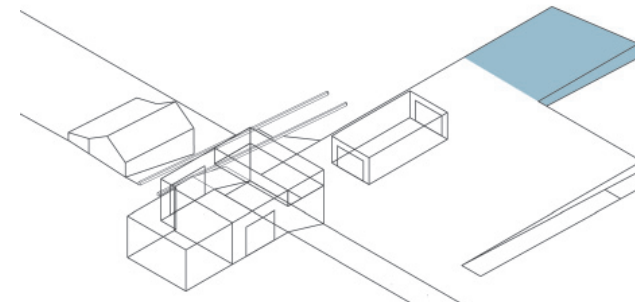

FORTID Slippene ble brukt til reparasjon av fartøy. Disse støpte skråplanene fikk, til forskjell fra beddingen, skinner og vogn. Vognen på skinnene ble dradd og sluppet ut med en vinsj ved landsetting og sjøsetting.

NÅTID Slippen fra 1914 er fylt igjen, løse masser langs kanten. Slippen fra 1927 er fremdeles i bruk, men ikke i god stand.

FREMTID Slipp 1 blir rekonstruert, men uten skinner og vogn. Slipp 2 beholdes og vedlikeholdes og blir videre brukt til reparasjon av skip.

KAI

FORTID Ved kaien la båter som skulle repareres til.

NÅTID I dag ligger det private båter langs kaien.

FREMTID Vi ønsker at kaien skal bevares og brukes som idag, og kan i tillegg få en utvidet bruk.

PRINSIPPER

MATERIALITET

Drageslipen er et industrielt område. Vi ønsker å ta vare på den industrielle karakteren. De elementene vi legger til eller skifter ut med skal i hovedsak være industrielle.

Materialiene brukt på Drageslipen er støpt betong, betongstein og stål. Vi bruker denne materialpaletten.

AUTENTISITET

For at de store rommene, verkstedhallen og nerverkstedet, skal være mest mulig autentisk, gjør vi inngrep andre steder.

FLEKSIBILITET

Drageslipen er et fleksibelt område, takket være de store volumene, flatene, kranene og portene. Ting kan flyttes ut og inn, settes opp, rigges, tas ned. Enkelt. Vi ønsker å bygge videre på fleksibiliteten.

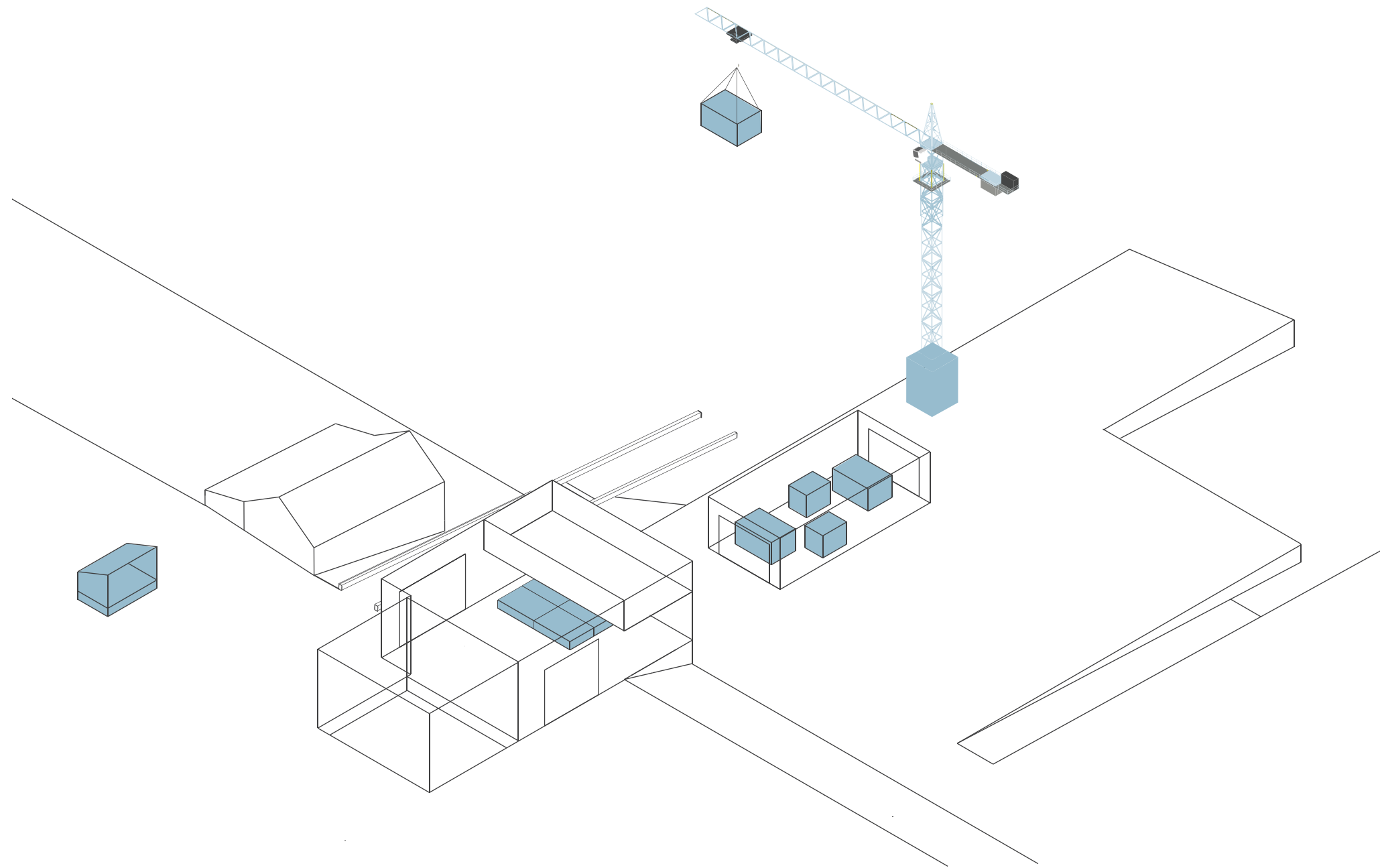
BYGGING

På drageslipen ble det bygget lasteskip, fiskebåter og bilferger. Plater og spanter ble sveiset sammen til seksjoner, som ble heist på beddingen og satt sammen til skip.

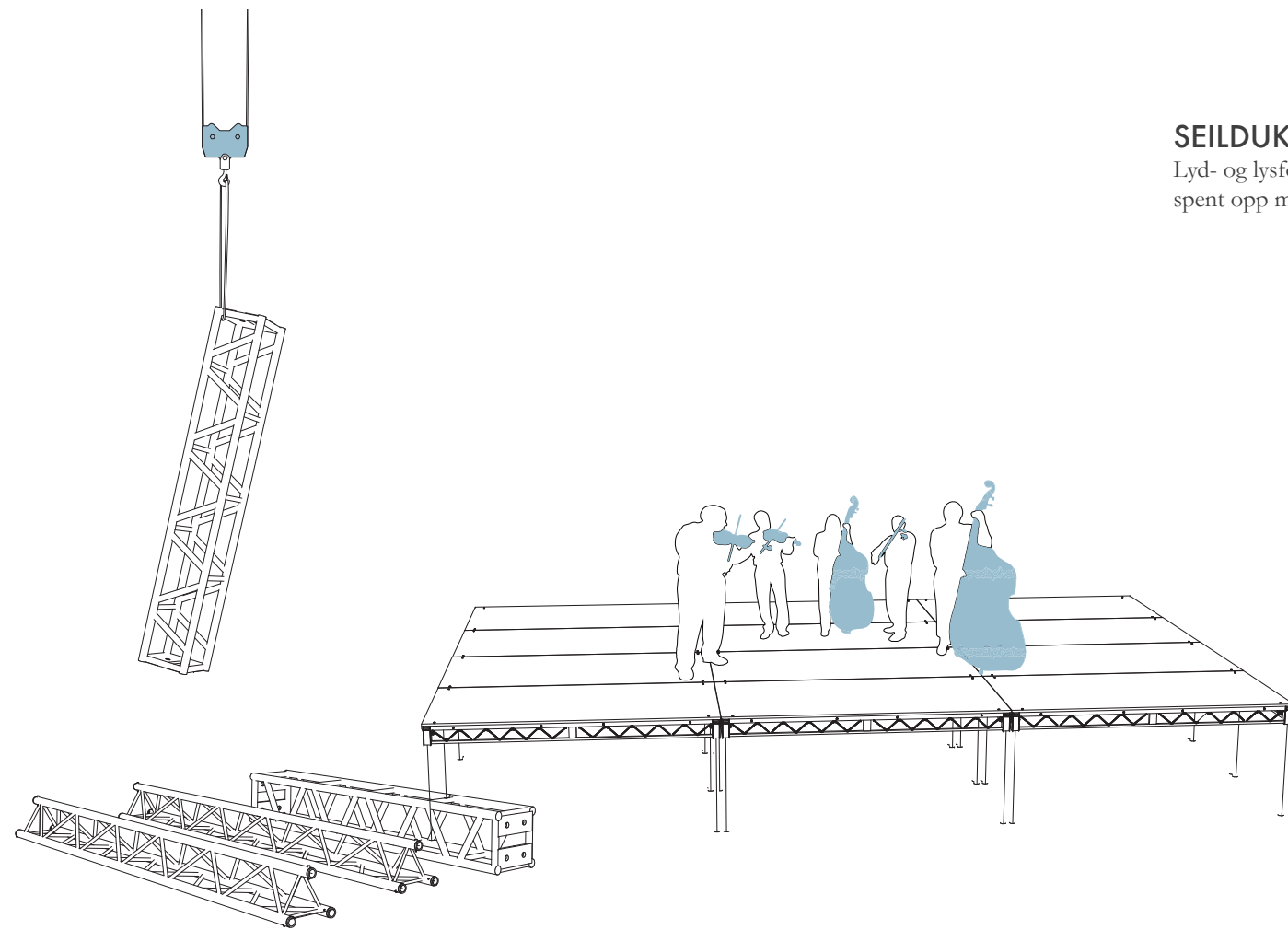
Vi ønsker å skape en nytolkning av den byggeaktiviteten som har vært. Det vil formidle noe av historien til området og gi en forståelse av produksjonslinjen. Det vil også sørge for at kraner, porter, volum og flater blir vedlikeholdt og bevart.

For å gjøre dette tilfører vi noen komponenter som skal tilrettelegge for ny bruk. Disse utnytter fleksibiliteten som er i de store volumene og flatene, samt det at ting enkelt kan flyttes på og settes sammen. Dette gjør at bygningene og området kan brukes på mange forskjellige måter.

De nye komponentene er være industrielle, og bygger på allerede kjente systemer.

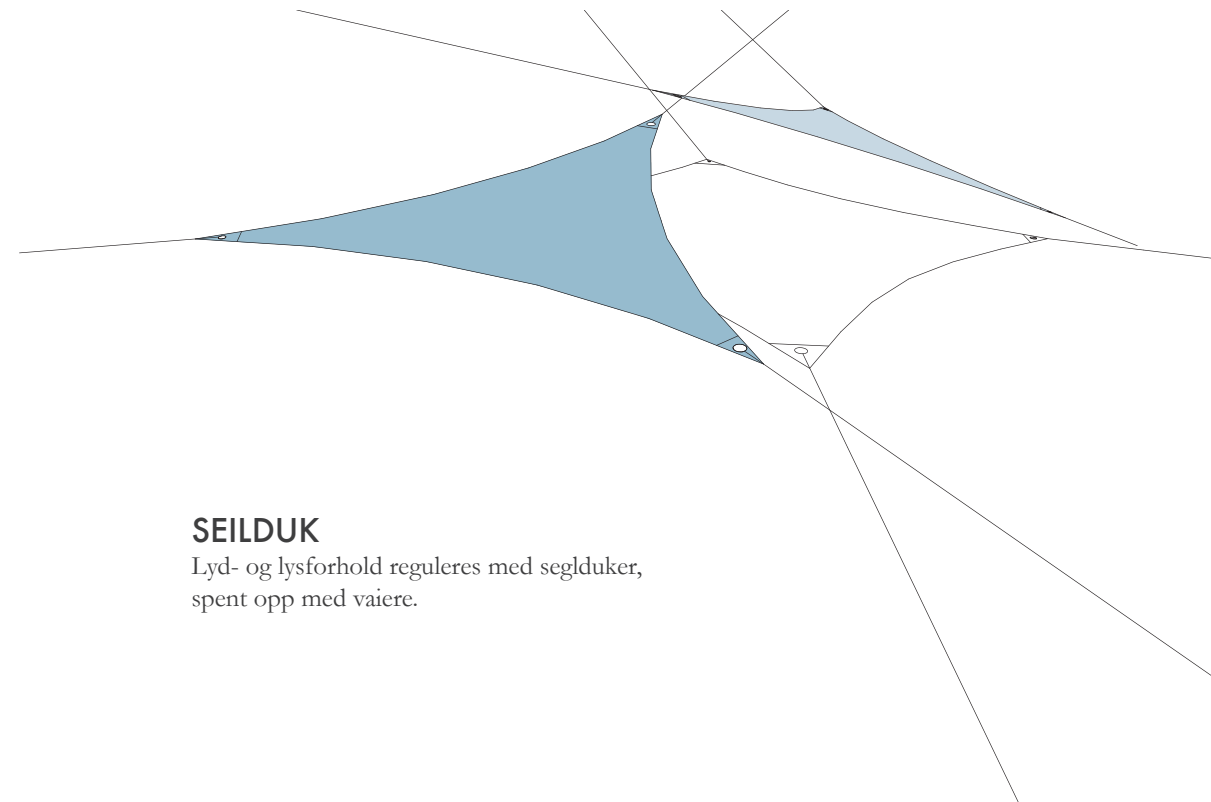

Fleksibilitet

SEILDUK

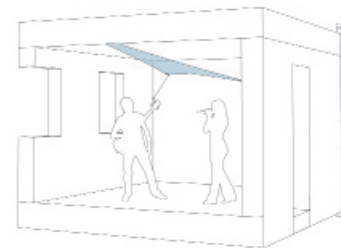
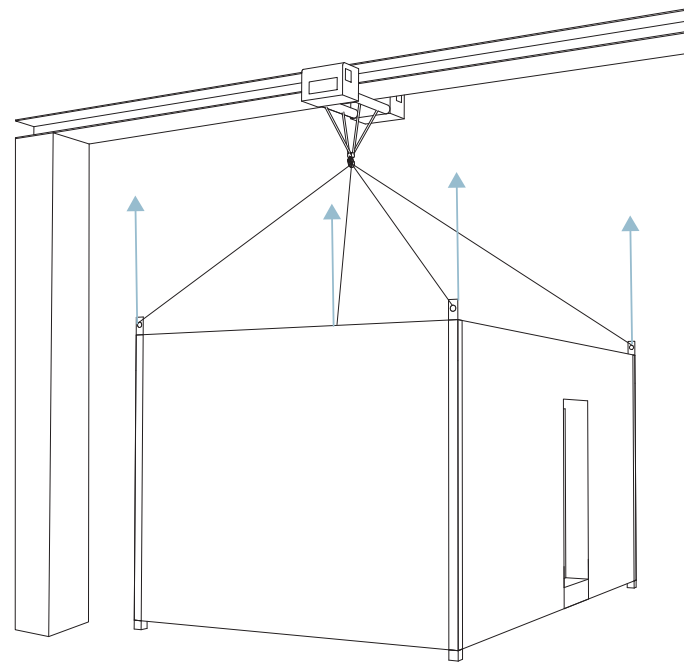
Lyd- og lysforhold reguleres med seglduker, spent opp med vaiere.

ROMFAGVERK: SCENER OG AMFI

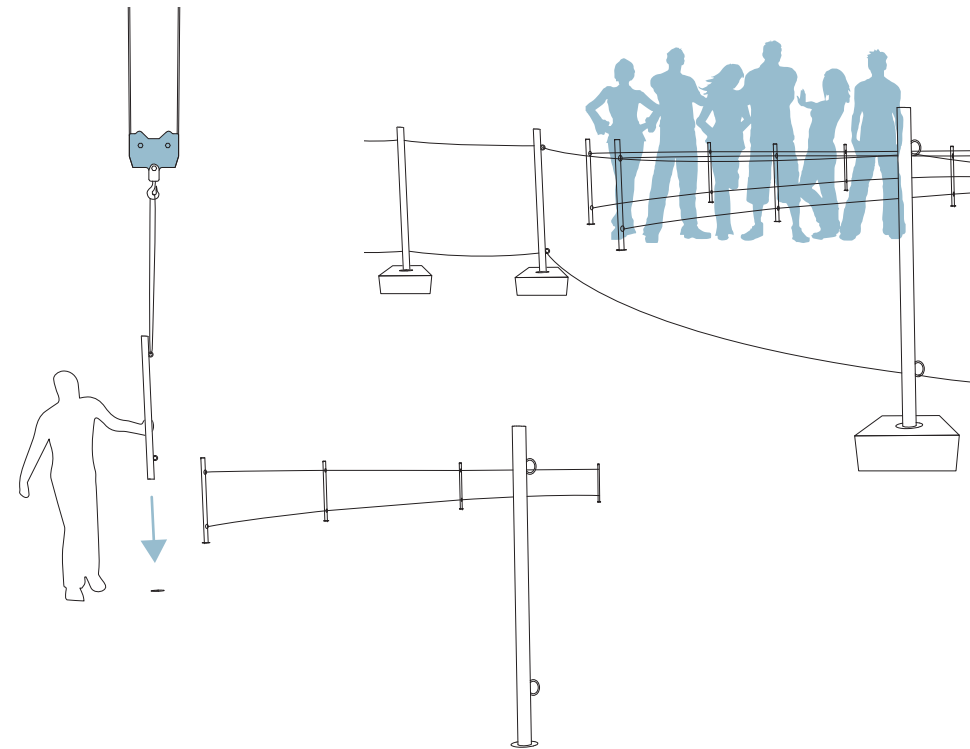
Scener og amfi består av moduler som kan monteres og demonteres etter behov. Modulene er av stål, og kobles enkelt sammen ved hjelp av kraner.

ØVINGSROM

Små isolerte bokser i stålkonstruksjon, med løfteopplegg i hjørnene. Boksene er i to størrelser: Stor (4 x 6m) for 5 personer, og liten (3 x 4m) for 1-2 personer. Boksene flyttes av traverskraner, og kan fraktes på lasteplan. Boksene kan plasseres rundt på området etter behov. Akustiske tiltak er gummiknotter under søyler, og seglduk i tak som regulerer klangen.

INNGJERDING

Det vil være behov for å gjerde inn området for korte perioder. Det kan være under rigging, når kranen er i bruk, eller under festival. Avsperringen av området er gitt av kranens radius.

Det vil være viktig å være tydelig på når det er greit og trygt at folk ferdes på området, og når det ikke er det. Avgrensningen, med kranradius, gjør at kranen kan brukes til rigging av gjerde.

Gjerdet består av konstruksjonsrør med stålringer sveiset på. I dekke er det støpt konstruksjonsrør med større radius, og gjerderørene kan settes ned i disse. Stålvaier trekkes mellom hvert rør.

Under festival og større arrangementer, vil det være behov for køsystem. Det settes da opp ekstra rør, med betongklosser, og systemet kan utvides.

PLASSEN

Området som møter gående fra sentrum har en bakside-karakter. Det er en stor plass med grusdekke, avgrenset mot en parkeringsplass med et gjerde i sør.

Fasaden i første etasje er lukket, og har færre vinduer enn etasjene over. Bakinngang.

Vi anlegger en plass. Plassen får et betongdekke med jernarmering, inspirert av gulvet inne i verkstedhallen. Den tverrgående jernarmeringen fortsetter som en ledelinje mot sentrum. Armeringen skiller den eksisterende grusveien fra ganglinje vi legger til i betong.

Vinduene i etasjene over blir kopitert nedover.

Modellfoto: Folk på plassen på drageslipen.

Materialprøve: Gulvet i verkstedhallen i betong med jernarmering.

BETONGDEKKE MED JERNARMERING

ADKOMST OG FORBINDELSE

I motsetning til verkstedhallen og nerverkstedet er ikke det trinnfri adkomst til administrasjonsbygget. Dekket i 1. etasje ligger 50 cm over bakken, løst med trapper i betong foran inngangene. Den samme høydeforskjellen finner vi mellom administrasjonsbygget og verkstedhallen, dette er løst med en bratt rampe i tre.

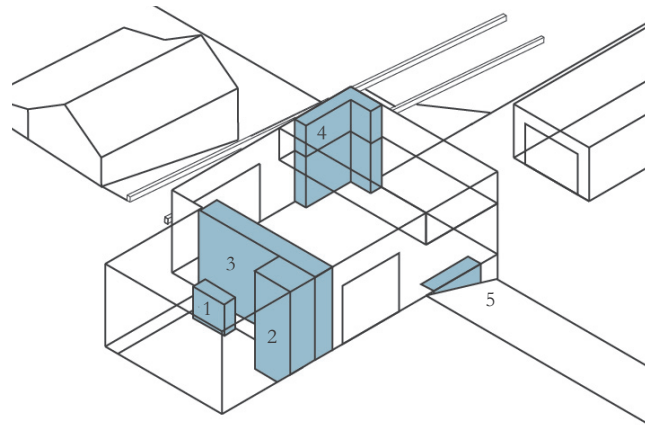
Vi flytter inngangen mot verkstedhallen og legger inn en rampe, slik at inngangen med rampen kan bli brukt både ved tilkomst til administrasjonsbygg og verkstedhall og som forbindelse mellom de to. Det opprettes også en trappeforbindelse. Denne brede trappen gir også visuell kontakt når dørene er åpne.

Visualisering: Konsert. Caféen i administrasjonsbygget blir brukt til bar når det er konsert i verkstedhallen. Caféen og hallen er forbundet med trapper og rampe utført i lakkerte stålplater, av samme type som stillaset. Rampen leder også ut.
Materialprøve: lakkert stålplate i stillas i verkstedhallen.

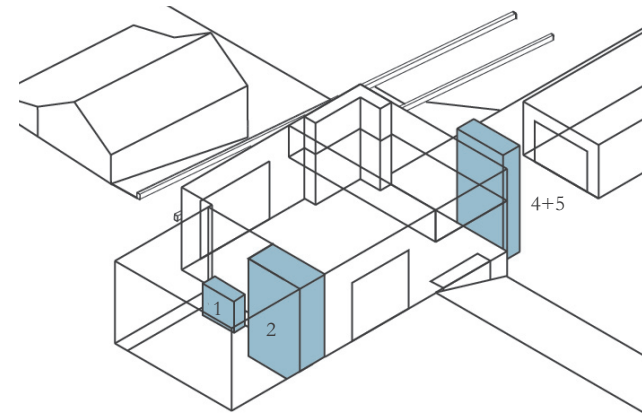
GRØNNLAKKERTE STÅLPLATER MED RELIEFF

VERTIKALER

Det er i alt fem trappeløp i bygningene på verftet, ingen heiser.

- 1 Trapp til kjeller i administrasjonsbygget
- 2 Trapp mellom kjeller og 4. etasje i administrasjonsbygget
- 3 Stillas, trapper mellom verkstedhall og 2. og 3. etasje i administrasjonsbygget. Bratte trapper.
- 4 Trapp mellom verkstedhall og snekkerloft. Høy og skummel.
- 5 Trapp mellom verkstedhall og mekanisk verksted i kjeller. I tre, lagt i tidligere spalteåpning for materialer.

Vi må ha heisadkomst i alle etasjer, både i administrasjonsbygget og i verkstedbygget. På grunn av traverskraner kan ikke heisene stå i verkstedhallen.

Vi legger en heis ved trappen i administrasjonsbygget (2). Vi fjerner trappene i stillaset i verkstedhallen. Vi slår sammen trapp 4 og 5 og anlegger en ny vertikal med trapp og heis utenfor bygningen.

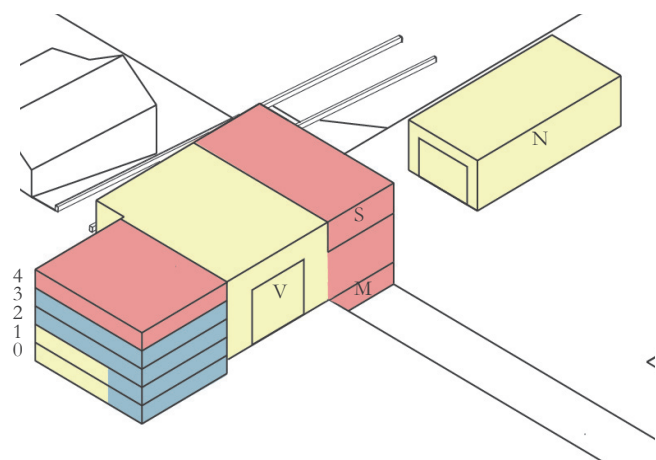
- 1 Trapp mot kjeller beholdes.
- 2 Heis ved trappen i administrasjonsbygget.
- 3 Vi fjerner trapper i stillas, stillas beholdes.
- 4 + 5 Trapper fjernes, ny vertikal utenfor bygningen.

Modellfoto: Vertikalen ute er inspirert av tårnkranen og båtbygging, med stålkonstruksjon og stålplater.
Materialprøve: Stålkant på taket på Nerverkstedet

RØDLAKKERTE STÅLPLATER

BRUK

DAGENS BRUK

ADMINISTRASJONSBYGGET

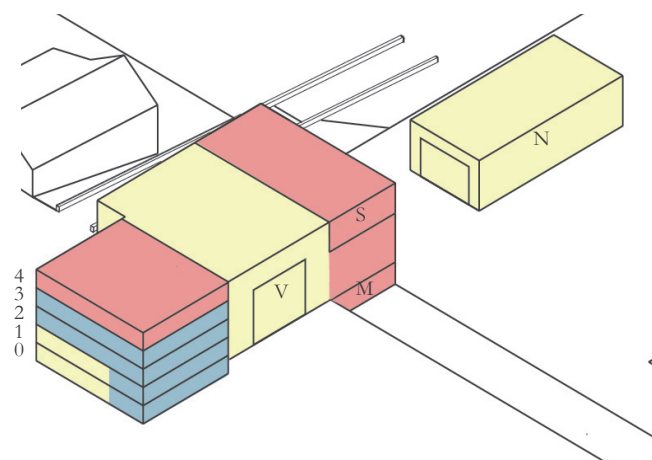
4 backstage
3 ikke i bruk
2 frivilligsentral
1 café, toaletter, lager
0 toaletter

VERKSTEDBYGGET

S ikke i bruk
V konsert
M teater

NERVERKSTEDET

N ikke i bruk, lager for skrot som har stått i de andre verkstedene.

FREMTIDIG BRUK

ADMINISTRASJONSBYGGET

4 artistovernatting
3 frivillig
2 frivillig
1 café
0 toaletter, garderobe (yttertøy)

VERKSTEDBYGGET

S backstage, teknisk rom
V konsert, teater, revy, verksted, øvingsrom
M garderober med dusj, toaletter (til nerverkstedet), lager.

NERVERKSTEDET

N konsert, verksted, øvingsrom

BRUKERE

ARTIST Opptrer, på konsert, på revy eller er i kulturskolens barneteater.

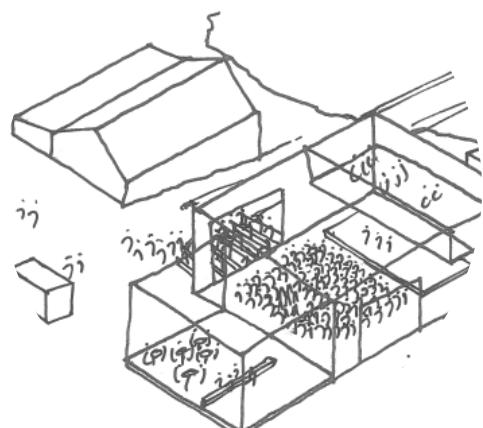
TILSKUER Den sjeldene brukeren: Kommer som tilskuer, for å gå på konsert eller se barneteater.

FRIVILLIG Den hyppige brukeren: Er ansvarlig eller frivillig, sørger for drift. Café, booking, vedlikehold, rigging. Har mer å gjøre i perioder.

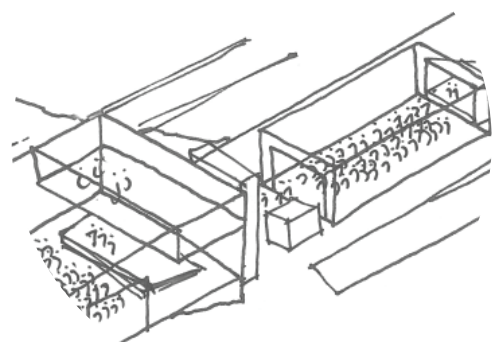
UTØVENDE Den regelmessige brukeren: Kommeren gang i uken, for å øve på instrument, på revy, synge i kor. Kan være alene eller sammen med andre. Er frivillig.

SCENARIO

STOR KONSERT

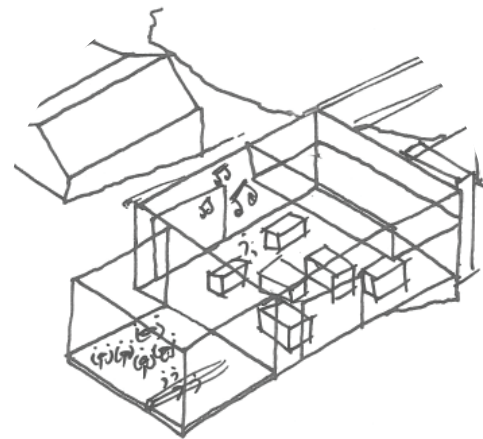
Det er stor konsert på Drageslipen, og hele Rognan skal dit. Publikum sluses igjennom den store porten, via et køsystem med flyttbare gjerder. De få som ikke har kjøpt billetter, sikrer seg en billett i øvingsrommet gjort om til billettbod for anledningen. Artistene sitter på backstageområdet på mesaninen og venter. De har utsikt over hele Saltdalsfjorden. Når oppvarmingsbandet har spilt ferdig, kommer hovedartistene på scenen via det nye trapp og heisrommet på utsiden av bygningen. Caféen blir brukt som bar.

FESTIVAL

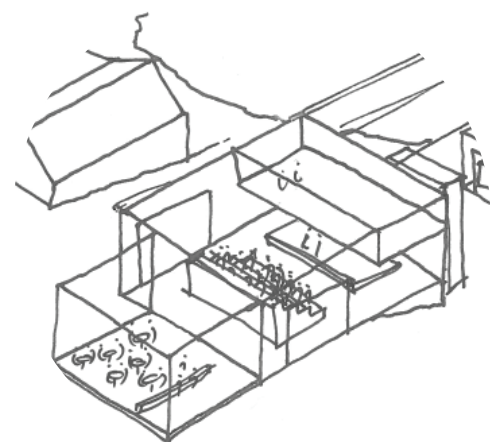
Før festivalen setter de frivillige opp et gjerde som omkranser festivalområdet. Artistene kommer og blir innlosjert i hyblene og leiligheten i 4. etasje. Begge hallene blir tatt i bruk til konsert, slik at den ene konserten direkte kan avløse den andre. I kjelleren under den store scenen er det garderober som artistene kan bruke.

ØVINGSROM

En helt vanlig hverdag på Drageslipen kan utspille seg på forskjellige måter. I dag står øvingsrommene i verkstedhallen. Alle som har musikk som en hobby kan leie seg et øvingsrom på Drageslipen. Caféen er åpen daglig, for alle. Her kan man kjøpe billetter til de kommende arrangementene.

REVV

Det er revy på Drageslipen. Menn fra Rognan i alle aldre har øvd i ukervis på stykket sitt her. Før første forestilling rigges scenen og amfiet, satt sammen av fagverk i stål. Hver kveld i én uke strømmer publikum til Drageslipen. Før forestillingen tar de en tur innom caféen og mingler litt. Der går det også an å kjøpe billetter for de som ikke har gjort det på forhånd.

